

הבורסה חושפת: עמלות הבנקים גבוהות פי 3 משל בתי ההשקעות

מחישוב השוואתי של דמי הניהול שגובים חברי הבורסה מניהול השקעות ועמלות הקנייה ומכירה, עולה כי דמי הניהול הנגבים ע"י הבנקים גבוהים בממוצע פי 33.3 מאלה שגובים בתי ההשקעות, ועמלות המכירה-קנייה בבנקים גבוהות משמעותית.

לראשונה מתגלים פערי הענק בעמלות הממוצעות שגובים חברי הבורסה בגין פעולות בניירות ערך והתמונה ברורה וחד-משמעית: הבנקים נהנים ממעמדם מול הלקוחות הקמעונאיים שסוחרים דרכם וגובים מהם מחירים הגבוהים משמעותית מאלו שגובים מהם בתי ההשקעות.
ממחשבון השוואתי של דמי הניהול שגובים חברי הבורסה מניהול השקעות ועמלות קנייה-מכירה, עבור לקוחות עם תיקי ני"ע בהיקפים של 100 עד 200 אלף שקל, עולה כי דמי הניהול הנגבים על ידי הבנקים גבוהים בממוצע פי 33.3 מבתי ההשקעות, כשעמלת הקנייה-מכירה גבוהה בבנקים פי 2.9 בממוצע לעומת בתי ההשקעות.
הפערים האדירים אינם מסתכמים בממוצעים בלבד: מהנתונים עולה כי הבנק הזול ביותר בגביית עמלות הוא עדיין יקר משמעותית מחבר הבורסה החוץ בנקאי היקר ביותר. הייתם חושבים שפערי מחירים כה אדירים יגרמו לנהירה של ציבור המשקיעים לחברי הבורסה החוץ בנקאיים. ובכן, אתם טועים. הציבור, בגלל עצלות או חוסר ידע, פועל בעיקר דרך הבנקים, בעוד שהחברים החוץ בנקאיים פוחתים ומתמעטים. התמונה המתגלה מעלה חשש לכשל שוק, ולו רק בשל הלקוחות שמוכנים לפערים כאלה.
נזכיר כי לפני כחודשיים נחשף כי המחלקה הכלכלית ברשות ניירות ערך, יחד עם רשות ההגבלים העסקיים, ערכו ניתוח של מצב התחרות בשוק הברוקראז' ללקוחות קמעונאים, במהלכו זיהו כי קיימות מספר אינדיקציות לכך שיתכן וקיימת בעיה תחרותית בשוק הברוקראז' ללקוחות קמעונאים, ובהן פערים בין עמלות הברוקראז' בבנקים לבין העמלות שגובים חברי הבורסה שאינם בנקים (חש"בים); הדומיננטיות של הבנקים בשוק זה; קיטון במספר החש"בים; וממצאיהן של ועדות ציבוריות שעסקו בנושא. מדובר בדיווח הרה חשיבות שנוגע לממשק של הציבור הרחב עם שוק ההון, ושמאופיין בפערי מחיר גבוהים בין בתי ההשקעות לבין הבנקים, היקרים יותר.
צעד זה של הרשויות שופך אור על המחירים בשוק זה, שמאופיין בפערי מחיר אדירים בין חברי הבורסה השונים, בדגש על חברי בורסה בנקאיים ושאינם בנקים, ובין הלקוחות השונים באותו חבר בורסה. נציין כי התמחור של שירותי הברוקראז' לציבור הרחב בחברי הבורסה של הבנקים יקר בהרבה מהמחירים שמוצעים לאותו ציבור דרך החברים שאינם בנקים.

עם זאת, ניסיון העבר מיוזמות דומות מלמד כי הציבור הרחב אינו נוהר בהמוניו לכלים מקוונים שנוצרו עבורו, ומעטים בלבד מאופיינים באוריינות פיננסית כך שעבורם אלו כלים חשובים שיכולים להציף ערך. אולי התמונה שנגלית עתה תזעיק את הציבור לפעול בצורה מושכלת ולהביא לשינוי המציאות. הבורסה היא הרגולטור של חברי הבורסה, שהינם בעלי המניות בה, וזאת עד אשר יושלם שינוי מבנה הבעלות של הבורסה והיא תעבור לשליטת גורמים אחרים.